

retten til anvendelsen af kopierne, der bliver anskaffet af producenten.

Når spørgsmålet om omsætningsafgift nu melder sig, mener vi, at følgende kan fastslås:

Biografens vederlag hos publikum kan ikke gøres til genstand for — yderligere — omsætningsafgift, idet der, jfr. bemærkningerne i det oprindelige lovforslags § 7, er tale om tjenesteydelser, der ikke er afgiftspligtige.

Udlejernes vederlag fra biograferne kan heller ikke være afgiftspligtigt, uanset om dette opfattes som vederlag for udnyttelse af en rettighed eller for leje af en ting, idet begge dele falder uden for lovens område.

En eventuel afgiftsberigtigelse for så vidt angår udenlandske kopier må følgelig ske hos udlejeren som den, der importerer dem og tager dem i brug til udlejning, jfr. lovens § 11, stk. 3, og den afgiftspligtige værdi må herefter beregnes i henhold til lovens § 17, stk. 3, som „virksomhedens indkøbspris“, idet der ikke findes nogen almindelig engrospris eller detailpris, ligesom der ikke findes nogen toldberegningseværdi. Til denne „indkøbspris“ skal så lægges omkostninger vedrørende kopien, hvilket normalt betyder told og laboratoriearbejde, hvor filmen forsynes med danske tekster.

Tvivlen opstår ved spørgsmålet om, hvad der er „virksomhedens indkøbspris“ for „varen“, idet det er blevet hævdet, at indkøbsprisen omfatter samtlige betalinger til udlandet, såvel for selve tingen, filmkopien, som for ophavsrettighederne, retten til offentlig gengivelse af det filmiske kunstværk. Efter vor opfattelse hjemler loven alene adgang til at opkræve afgift af kopiens fremstillingspris, fakturapris, og til begrundelse for dette standpunkt skal vi tillade os at anføre følgende:

I de senere år er forståelsen af de ophavsretlige problemer omkring filmproduktionen nået væsentlig længere frem, end tilfældet var for blot 12-15 år siden, jfr. således ophavsretskommissionens betænkning og høje-steretssagfører Niels Alkils kommentarer hertil i Ugeskrift for Retsvæsen 1952 B p. 201 f. Denne forståelse førte til, at der i lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker nr. 158 af 31. maj 1961 blev givet en række regler om ophavsret til film. I lovens § 1 fastslås, at filmværker er genstand for ophavsret, samt at denne tilhører pro-

ducenten af filmen, jfr. i øvrigt lovens § 5 og § 42. I lovens § 2 fastslås, at ophavsretten medfører eneret til at overføre værket på „indretninger, som kan gengive det“, samt til at gøre det tilgængeligt for almenheden. Af loven fremgår det således, at indehaveren af ophavsretten til en film har ret til at hindre offentlig fremførelse.

Det følger heraf, at en virksomhed, der ønsker at udleje en film, ikke kan indskrænke sig til at erhverve en „materiel rørlig ting . . . som kan omsættes“, varer eller filmkopier, men også må erhverve en immateriel ret — ophavsretten — før han kan udnytte sin „vare“ offentligt, og som det fremgår af ministeriets vejledning p. 9, vil de rørlige ting være afgiftspligtige, medens rettighederne er afgiftsfri.

Årsagen til, at vederlaget for udnyttelsen af ophavsrettighederne er blevet sammenblandet med vederlaget for filmkopien, er utvivlsomt, at aftalen herom efter forholdets natur sædvanligvis vil blive indgået under eet, men nogle eksempler vil formentlig vise det fejlagtige i denne sammenblanding:

1. Der cirkulerer i Danmark i øjeblikket flere tusinde filmkopier, der inden lovens ikrafttræden er taget i brug til udlejning. Uanset dette fortsætter licensbetalingerne og licens forfalder, hver gang filmen har været offentlig fremført. Det er åbenbart, at disse betalinger ikke er indkøbspris for en „materiel rørlig ting“, og lige så åbenbart, at der ikke kan blive tale om afgift, idet tingen — kopien — er taget i brug før lovens ikrafttræden. Dog er det evident, at der ikke er nogen afgørende forskel på en sådan film og en film, der har premiere i september.
2. Til en film som den ovenfor omtalte, der har været vist længe, anskaffer udlejeren en ny kopi, fordi efterspørgslen efter filmen er større end ventet. Det kan næppe være nogens alvorlige mening, at licenser, der betales for udnyttelsen af denne kopi, er en del af „varens indkøbspris“, medens licenser for udnyttelsen af de måske 4-5 kopier, udlejeren tidligere har taget i brug, falder udenfor afgiftspligten.
3. Aftalerne med de udenlandske producenter om udnyttelse af rettighederne vil normalt være gældende for 5 år. Når